

PAULO TỸ CARTA HAN: ÉFESO TÁ KE AG MỸ CARTA

¹ Paulo tỹ rá vễ. Isỹ cidade tỹ Éfeso tá ke ag mỹ rán hã vễ. Jesus Cristo vỹ inh fêg', sỹ tỹ ti apóstolo jê jé, Topê tỹ isỹ apóstolo han kỹ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ carta tag rán mũ. Topê tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, kỹ ãjag tóg cidade tỹ Éfeso tá Jesus to vênhmãn tĩ. Jesus Cristo tovãnh tũ ãjag tóg nỹtĩ. ² Ëg jóg tỹ Topê jé ãjag tar han, ti jé ãjag krĩ kuprãg, ãg Senhor tỹ Jesus Cristo ti ke gé.

Cristo tỹ ãg mỹ vĩ há han mũ

³ Ëg kar jé Topê mỹ vĩ há han, ãg jé ti mỹ agradecer hé, ãg Senhor tỹ Jesus Cristo panh mỹ. Ëg tỹ Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ tóg ãg mỹ kanhkã ti ven sór mũ, Topê ti. Tá tóg ãg mỹ nén (ũ) há kar ven sór mũ gé, kỹ nén ù tóg ãg mỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ, tá. Hã jé tóg ãg mỹ ã kuprĩg jênê, ãg tỹ ti tugrĩn nén (ũ) há kar ve jé. ⁴ Vãsỹ tóg ãg kuprẽg ja nĩ, ã tỹ nén (ũ) kar han ke to hã tóg ãg kuprẽg ja nĩ, Topê ti, ãg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé, Cristo tugrĩn. Ëg tỹ ti ri ke nỹtĩ jé tóg ãg kuprẽg, ãg tỹ kygnẽg tũ nĩ jé. Ti fe vỹ tỹ ãg nỹtĩ. ⁵ Hã kỹ tóg ãg kuprẽg, ãg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩ jé, Jesus Cristo tugrĩn. Ti hã ne vêsóg ki ãg kuprẽg ke to jykrén ja nĩgtĩ'. ⁶ Ëg tỹ ti mỹ vĩ há han jé tóg ãg kuprẽg. Ûn mág vỹ tỹ ti nĩ, ãg jagãgtãn tóg tĩ, hã kỹ tóg há tĩnh mũ, ãg tỹ ti mỹ agradecer hen kỹ. Ti kósin pir tugrĩn ãg tóg tỹ ti fe pẽ nỹtĩ.

7 Ti hã ne ãg kren han tĩ', ti kyvénh tỹ ãg jagfy kãkutẽ ja nĩn kỹ. Tỹ tóg ãg tỹ Topẽ vĩ mranh ja ãn tỹ tũ' he ja nĩgtĩ, ã kyvénh tỹ. Topẽ tỹ ãg mỹ nén ù há han hã vẽ. 8 Hã ra tóg tũ' henh ke tũ nĩ, ti tỹ ãg mỹ nén nĩm ja tag tĩ. Krĩ há ti nĩ, nén kar to jykrén há han ti tĩ, Topẽ ti. 9 Vãsy tóg to jykrén ja nĩgtĩ, kỹ tóg ùri ãg mỹ tó mũ sir, ti tỹ Cristo tugrĩn nén han sór mũ ti. 10 Cristo tỹ tóg ùn mág han sór mũ, vènh kar kri ke, kanhkã tân ag kri ke, ga kri mũ ag kri ke gé, kỹ vènh kar vỹ tỹ ti krêm ke nỹtĩnh mũ. Povo pir ri ke ag nỹtĩnh mũ, kurã ãn kã. Ti kurã ki tóg ti tỹ ùn mág han sór mũ ha, Topẽ ti.

11 Æg tỹ Cristo ki ge kỹ nỹtĩ kỹ ãg tóg venh ke mũ gé, Topẽ tỹ ã tũ ag mỹ nén ven ke mũ ãn ti. Æg tỹ ãn ve jé Topẽ tóg ãg kuprẽg ja nĩ, ti tỹ ãg kuprẽg to jykrén kỹ. Nén kar to tóg jykrén há han tĩ, vêsóg ki, kỹ tóg ãg kuprẽg to jykrén ja nĩ gé, 12 ãg tỹ Jesus hã pin kỹ ti ki ãvãnh jé. Æg tỹ ti ki ãvãnh kar kỹ ãg tóg vãhã Topẽ mỹ vĩ há han ki kanhró nỹtĩ. Ti hã ki ãvãnh kỹ ãg tóg Topẽ to: “ùn mág vỹ tỹ ti nĩ,” he' he tĩ sir.

13 Ti kãme mẽ ja ãjag tóg nĩgtĩ gé, vènh vĩ há ãn, ti tỹ ãg krenkren han sór mũ kãme. Ti kãme ãn mẽ kỹ ãjag tóg ti ki ge jẽg. Kỹ Topẽ tóg ãjag mỹ ã kuprĩg jẽnẽ. Tỹ tóg ãjag jagrẽn há han. Ti tỹ ãjag nĩgĩg hã vẽ, ã kuprĩg tỹ. 14 Æg jagrẽ tugrĩn ãg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ãg mỹ ã tỹ ãg mỹ nén tó ja ãn ven kãn ke ti. Kejẽn ãg tóg venh ke mũ, ha vemnĩ, ãg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩnh kỹ, kỹ tóg ãg mỹ sér tĩnh mũ. Kỹ ãg tóg ti mỹ vĩ há han ke mũ, ti tỹ tỹ ùn mág jẽn kỹ.

Paulo tỹ Topẽ mré vĩ mũ

15 Ājag tỹ ěg Senhor tỹ Jesus ki ge mẽ kỹ inh nĩ, ãjag tỹ jagně to há nỹtĩ ti ke gé, ãjag tỹ ù tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag kar to há nỹtĩ ti. 16 Hã kỹ sóg ãjag to Topě mỹ: “há ti nĩ,” he tĩ. Ajag to ti mré vēmén to krónh ke vãnh inh nĩgtĩ. 17 Ěg Senhor tỹ Jesus Cristo panh mré sóg vēmén tĩ, ěg jóg mré, ùn mág pě ěn mré. Ti mré vēmén kỹ sóg ti mỹ: “ã kuprĩg tỹ ag krĩn nĩ,” he tĩ, “ã kuprĩg tỹ ag mỹ vãnh kãmén há han nĩ, ag tỹ ã ki kanhrãn há han jé,” he sóg tĩ. 18 “Ha ag mỹ krĩ há nĩm. Ha ag kaně tar han, ag tỹ ve há han jé. Ag kuprěg ja ã tóg nĩ, ã tỹ ag mỹ nĩm jé, ã tỹ nén tó ja ěn ti. Ag tỹ tỹ ã tũ nỹtĩn kỹ ã tóg ag mỹ ã tũ vin ke mũ, ã tỹ nén tó mũ ěn ti, hã ra tóg e tãvĩ nỹtĩ, ã tỹ ag mỹ nén vin ke mũ ěn ti. 19 Tar tãvĩ ã tóg nĩ gé, kỹ ã tóg ag mỹ nén kar há han tĩ tag ki, tá ke gé, ag tỹ ã ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ag mỹ tag kãmén nĩ,” he sóg tĩ, Topě mỹ.

20 Ti tar tãvĩ nĩn kỹ tóg Cristo ter kar kỹ ti rĩn mãn ja nĩgtĩ gé. Kỹ tóg ti mỹ: “ha inh pějja tá nĩ,” he ja nĩ gé, kanhkã tá. 21 Ti tỹ tóg pã'i mág han, kỹ tóg tỹ pã'i kar ag kri ke jě, kanhkã tãn kar ag kri ke, ěg tỹ ùn vég tũ kar ag kri ke, ùn tar ag, ùn mág ag. Tỹ tóg ag kri ke kar jě, Cristo ti, kỹ ti jiji vỹ vãnh kar ag jygji kãfór nĩ gé, ěg tỹ ùri ùn tó mũ ag jygjy, ěg tỹ kar kỹ ùn tónh ke ag jygji mré hã. 22 Kỹ Topě tóg ti krēm vãnh kar vin kãn. Kỹ tóg tỹ vãnh kar kri ke jě sir, Cristo ti. Kỹ tóg tỹ ěg kri jě nĩ sir, ěg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. 23 Jãvo ěg tóg ti há ri ke nỹtĩ gé sir, kỹ ěg tóg tỹ ùn pir nỹtĩ jagně mré, Jesus ti mré ke gé. Ěg há vỹ ã pir mỹ tỹ nén ù tũ nĩ. Ěg krĩ mré tóg tỹ nén ù pir nĩ, ěg há ti. Ri ke ti nĩ, ěg tỹ Jesus mré tỹ ùn pir nỹtĩ ti. Ti hã vỹ nén kar rĩr han tĩ, Jesus ti.

2

Ti ki ge kŷ ěg rŷnrŷ nŷtŷ

¹ Vāsŷ ājag tóg nŷgme ki vár ke mŷ vē, ājag tŷ ti vŷ ki króm ja tŷ nŷn kŷ, ājag tŷ ti vŷ mranh ja nŷn kŷ.

² Ěn kã ājag tóg ěprã ke ag jykre pãno jagma mŷ ja nŷgtŷ, Nĕn-Kórég pã'i mág ěn tŷ ājag krŷn kŷ, ŷ tŷ nĕn ŷ ŷ tãn ag kri pã'i ěn tŷ ājag krŷn kŷ. Tŷ ti krŷg tãn ag kri pã'i nŷ gé. Ěn vŷ tŷ ŷ tŷ Topĕ vŷ mranh tŷ ag jagrĕ nŷ mŷr. ³ Vāsŷ ěg tóg tŷ ti tŷ nŷtŷ ja nŷgtŷ gé, ti krĕ ag ri ke. Ěn kã ěg tóg ěg tŷ nĕn to ěn mŷ ěn han ja nŷgtŷ, ěg tŷ nĕn to jykrĕn mŷ kar ěn ti. Kŷ Topĕ tóg ěg vóg kónãn mŷ vē, ti tŷ ag vóg kónãn ke ěn ri ke.

⁴ Hã ra Topĕ tóg ěg jagãgtãn pĕ han. Ěg to tóg há tãvŷ nŷ, kŷ ěg tóg tŷ ti fe nŷtŷ. ⁵ Ěg tŷ ti vŷ mranh ja nŷn kŷ ěg tóg vēser ri ke nŷtŷ ja nŷgtŷ, hã ra tóg ěg rŷnrŷn mãn ja nŷgtŷ, Cristo mré. Ti tŷ ěg jagãgtãn kŷ tóg ěg krenkren han ja nŷgtŷ. ⁶ Cristo mré tóg ěg rŷnrŷn mãn ja nŷgtŷ gé. Kanhkã tá tóg ěg tŷ ŷn mág han ke mŷ, Jesus Cristo mré hã. ⁷ Tag ve kŷ vēnh kar vŷ ki kanhró nŷtŷnh mŷ, Topĕ tŷ Jesus Cristo tugrŷn ěg to há tãvŷ nŷn ki. Hã jé tóg ěg mŷ nĕn ŷ há ěn ven ke mŷ. Tŷ' he jãvãnh ti nŷ, ti tŷ ěg mŷ nĕn ven ke ti. Ti tŷ Jesus Cristo to há nŷn kŷ tóg ěg mŷ nĕn ŷ há kar ven ke mŷ.

⁸ Ha vé, ti tŷ ěg jagãgtãn kŷ tóg ěg kren han ja nŷgtŷ, ěg tŷ ti ki ge kŷ nŷtŷnh kŷ. Ěg tŷ vēsóg ki vēnh kren han pijé'. Topĕ tŷ ěg kren han ja vē mŷr. Kŷ tóg ti tŷ ěg mŷ presente han ri ke nŷ. ⁹ Ěg vãsãn pijé'. Ěg tŷ ěg vãsãn to kren tŷ ra ěg Topĕ mŷ: “há inh nŷ, vãsãn ja inh nŷ, hã kŷ sóg kren mŷ,” hĕnh mŷ vē.

Hã ra ãg pi(jé) ãg vãsãn to kren ke mũ'. Ti tỹ ãg jagãgtãn vỹ mỹr. ¹⁰ Ti hã ne ãg han mãn ja nĩgtĩ'. Jesus Cristo tỹ tóg ãg han ja nĩgtĩ, ãg tỹ vỹnh jykre há han jé. Topẽ vỹ ãg mỹ vỹnh jykre há tag nĩm kãn, ãg tỹ vỹnh jykre tag jagma mũ jé.

Ãg tỹ Cristo mré tỹ ãn pir nỹtĩ

¹¹ Ājag tỹ vãsỹ nén han tĩ ja ěn mĩ ěkré. Fóg vỹ tỹ ājag nỹtĩ, Judeu ag tỹ ã to: “ãn gré junun fár kym ja tũ ag,” he mũ ěn ag vỹ tỹ ājag nỹtĩ. Jãvo Judeu ag vỹ ājag gré junun fár kym tĩ. Hã ra ãg fár vỹ tỹ ěprã ke nĩ. ¹² Ũ tỹ kym tĩ ag jãvo ājag tóg vãsỹ Cristo ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ, kỹ ājag pi(jé) tỹ Israel ag mré ke nỹtĩ ja nĩgtĩ', vãsỹ. Topẽ tỹ Israel jóg'jóg ve ag mré nén ã to jykrén mũ ěn ki kagtĩg ja ājag tóg nỹtĩ gé, Topẽ ki kagtĩg ja ājag tóg nỹtĩgtĩ gé, kỹ ājag tóg Topẽ tỹ ãg mỹ nén ven ke mũ tag ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ gé. ¹³ Ěn kã tóg ājag mỹ kuvar gy nĩ ja nĩgtĩ, Topẽ ti. Ũri tóg ājag mỹ kakó nĩ ha, Topẽ ti, ājag tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ti tỹ ãg jagfy ã kyvėnh kujėn ja tugrĩn tóg ājag mỹ kakó nĩ ha.

¹⁴ Ũri ãg tóg tỹ povo pir ri ke nỹtĩ, Judeu ag, fóg ag, kanhgág ag. Topẽ hã ne ãg tỹ jagnė to há nỹtĩ tag han'. Jagnė fyn kỹ ãg tóg nỹtĩ ja nĩgtĩ, hã ra tóg vãfynyn ěn kókėn, Jesus ter kỹ. Ěg tỹ tóg povo pir ri ke han, ãg tỹ jagnė kato vãsãn mãn tũ nĩ jé. ¹⁵ Topẽ tỹ vãsỹ Judeu ag jyvėn tĩ ěn tỹ tũ' he ja tóg nĩgtĩ, ti tỹ ag jyvėn kar ěn tỹ. Ā ter tugrĩn tóg tỹ tũ' he ja nĩgtĩ, ti tỹ ãg mỹ ã tãg nĩm jé sir. Nén ã rėgre tỹ tóg ãn pir han ja nĩgtĩ, ã tãg, ãg tỹ jagnė kato vãsãn mãn tũ nĩ jé. Topẽ tỹ nén to jykrén mũn hã vỹ. Cristo tugrĩn tóg ãg tỹ ãn pir han, ãg tỹ tỹ vỹnh kanhkã pir nỹtĩ

16 **Cristo vỹ ã ter kÿ Topẽ tỹ ãg kar to há nĩ han, Judeu mré Judeu tũ ag to. Ti tỹ cruz to sa kÿ tóg Topẽ tỹ ãg kato tẽ ãn tỹ tũ' he kãn ja nĩgtĩ.**

17 **Jesus tỹ nén han jan hã vẽ. Kÿ tóg Topẽ tỹ ãg to há nĩ tag tó ja nĩ, ãjag mÿ, ãjag tỹ tỹ Judeu tũ ra, ãg mÿ ke gé, ãg tỹ tỹ Judeu nÿtĩn mÿ. 18 Ti tigrĩn ãg tóg ãg jóg tỹ Topẽ mré vēmén tĩ ha, ãjag, ãjag tỹ tỹ Judeu tũ ra, ãg ke gé, ãg tỹ tỹ Judeu nÿtĩ ag ke gé. Ti kuprĩg vỹ tỹ ãn pir nĩ, hã tỹ ãg kar tóg ti mré vēmén tĩ.**

19 **Hã kÿ ãjag kórég tũ nÿtĩ ha. ãjag pi(jé) tỹ ãmã ã tá ke nÿtĩ ha', ti mÿ, ãjag tỹ tỹ fóg nÿtĩ ra, ãjag tỹ tỹ kanhgág nÿtĩ ra ke gé. ãg mré ke vỹ tỹ ãjag nÿtĩ ha, Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nÿtĩ ha. Topẽ krẽ vỹ tỹ ãjag nÿtĩ ha. 20 Topẽ jo ãn ri ke vỹ tỹ ãg nÿtĩ. Ti nũna runrur ri ke vỹ tỹ apóstolo nÿtĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ag mré. Ti nũna téj ri ke vỹ tỹ Jesus Cristo nĩ. Ti kuge ri ke vỹ tỹ ãjag nÿtĩ, ãg mré. 21 ãn nũna tigrĩn ãn tóg jẽ nĩ, kÿ tóg komẽr hã kar kÿ jẽnh mũ. Ti kar kÿ jẽ kÿ tóg tỹ ãg Senhor tũ jẽ sir. 22 Cristo vỹ komẽr hã ti han mũ, ãn kar ri ke ti, hã vỹ: ãg, he mũ. Kÿ Topẽ kuprĩg vỹ krẽm ãmãn nĩ, ãg kãkã. ã tỹ Jesus ki ge mũ ag to ken hã vẽ.**

3

Paulo tỹ fóg mré kanhgág ag mÿ Jesus kãmén

1 **Hã kÿ sóg Topẽ mré vĩ tĩ, ãnh, hã vỹ: Paulo, he mũ. Se kÿ ãnh jé, Jesus Cristo tigrĩn. Isÿ ãjag to há jẽn kÿ sóg se kÿ jẽ, isÿ ã tỹ Judeu jykre han tũ kar ag to há jẽn kÿ. 2 ãjag hÿn tóg Topẽ tỹ isar han, mũ ãn mẽ. Isÿ ãjag ki rĩr jé tóg isar han, isÿ ã tỹ Judeu jykre han tũ ag ki rĩr jé. 3 Topẽ ne ãnh mÿ ã tỹ vãsÿ nén to jykrén mũ ãn tó', hã ra ãg tóg ki kagtĩg ja**

nýtĩgtĩ. Vãhã tóg inh mÿ tó mũ ha', hã kÿ sóg ãjag mÿ kãmén sĩ han huri, Topẽ tÿ nén ù tãg to jykrén mũ ên ti. ⁴ ãjag tÿ inh vènh rán tag ve kÿ ãjag tóg venh ke mũ sir, inh jykre ti. Cristo vÿ nén ù tãg han jé kãtĩg ja nĩ, ên ki kanhró sóg nĩ. ⁵ Ti tÿ inh mÿ tag tó to hã ag tóg ki kagtĩg ja nýtĩgtĩ, êg jóg'jóg ag, êprã ke kar ag. Ûri tóg êg mÿ tó mũ, Topẽ ti, ã kuprĩg tÿ. Apóstolo ag mÿ tóg tó mũ ha, ùri, ti tũ ag mÿ, êg jyvèn tĩ ag mÿ ke gé. ⁶ Ti tÿ êg mÿ nén ù tãg tó mũn hã vè, ha mẽ. Vãsÿ Topẽ tóg Judeu ag hã mÿ vĩ há han ja nĩ. Ûri tóg fóg ag mÿ, kanhgág ag mÿ vĩ há han mũ ha, Judeu ag mré. Êg kar vÿ tÿ Jesus Cristo há ri ke nýtĩ ha, êg tÿ ti ki ge kÿ nýtĩn kÿ. Topẽ tÿ Judeu ag mÿ nén tó mũ ên, êg tÿ Jesus Cristo tugrĩn nén venh ke mũ ên ve kãn jé ag tóg ke mũ gé, êg mré, fóg ag, kanhgág ag. Û tÿ Jesus ki ge kÿ nýtĩ ag hã vÿ venh ke mũ.

⁷ Tag to Topẽ tóg inh mÿ: “ha fóg kar ag mÿ, kanhgág kar ag mÿ tónh tĩg,” he ja nĩgtĩ, kÿ tóg tag to isar han. Ti tar nĩn kÿ tóg isar han, inh rãnrãj to. ⁸ Topẽ tũ kãsir ag kar jakrêm inh nĩ, hã ra tóg isar han, sÿ fóg ag mÿ, kanhgág ag mÿ Cristo kãmén jé. Cristo tugrĩn tóg êg mÿ nén (ũ) há tãvĩ han ke mũ, Topẽ ti. Hã tó sóg tĩ, vènh kar mÿ. ⁹ Vènh kar mÿ sóg kãmén tĩ, Topẽ tÿ nén han ke ti, ti tÿ ã tÿ vãsÿ nén to jykrén mũ tag han ke ti. Vãsÿ tóg to: “tag han jé sóg ke mũ,” he ja nĩgtĩ. Ti tÿ nén kar han tũg ki tóg to jykrén ja nĩgtĩ. Ti hã ne nén kar han'. Kÿ tóg, ã tÿ ên han ke to jykrén mũ ra tóg ù mÿ tó ja tũ nĩ ver. ¹⁰ Ûri tóg ve há tĩ ha, ti tÿ vãsÿ nén to jykrén mũ ên ti. Kanhkã tãn ag mÿ tóg ve há tĩ ha, tá pã'i ag mÿ, Topẽ krĩ há tag vÿ ve há tĩ ha, ti jykre há pẽ ên ti.

Ag tỹ ù tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag ve kỹ ag tóg Topẽ jykre ki kanhró nỹtĩ, kanhkã tân ag.

¹¹ Vāsỹ tóg to jykrén, Topẽ ti, ti tỹ ěg pã'i tỹ Jesus Cristo tigrĩn nén (ũ) han sór mũ ěn ti. ¹² Ti hã ki ěg ge kỹ nỹtĩ, hã kỹ ěg tóg jatun mỹ Topẽ mré vēmén tĩ ha. ěg kanẽ jun mãn ke tũ ti nĩ ha, Topẽ ti. ¹³ Hã kỹ sóg ājag mỹ: “sỹ ājag jagfy jagtar nĩ tag to jykrén tũg nĩ,” he mũ. Inh jagtar mĩ ěkrén kỹ Jesus to krónh ke sór tũg nĩ gé. Ājag jagfy ke vẽ, isỹ nén vэг mũ tag. Inh jagtar tag tigrĩn ājag tóg nén ù há venh ke mũ, ha vemnĩ.

Cristo tỹ ěg to há nĩ

¹⁴ Hã jé sóg Topẽ mré vēmén tĩ. ěg jóg vẽ mỹr. ¹⁵ Ti tigrĩn ěg tóg rĩnrĩr nỹtĩ, ěprã ke kar, kanhkã tá ke kar ke gé, kỹ tóg ěg ki rĩr tĩgtĩ. ¹⁶ Kỹ sóg ti hã mỹ to vĩ tĩ, ti tỹ ā jykre tỹ ājag tỹ tar' he jé, ti kuprĩg tỹ. Nén ù kar vĩ tỹ ti tũ nỹtĩ, tar ti jẽ gé, hã kỹ sóg ti hã mỹ to vĩ tĩ, ¹⁷ ti tỹ Cristo tỹ ājag ki ěmã han jé, ājag tỹ ti ki ge nỹtĩn kỹ. Ti tỹ ěg to há nĩ vĩ tỹ ga ri ke nĩ, ěg tỹ ti ki jãrén jé, ka jãrén ri ke. Kỹ ěg tóg ti to tar nỹtĩ sir. Hã jé sóg ti mỹ ājag tó tĩ gé. ¹⁸ Topẽ tỹ ěg kren han mũ vĩ ěg tỹ nén ve vãnri ke nĩ, ge ve ja tũ ěg nĩgtĩ. Kỹ sóg Topẽ mré vēmén tĩ, ti tỹ ājag mỹ tag kãmén kãn jé, ti tũ kar ag mỹ ke gé. Nén (ũ) téj gy ri ke ti nĩ, nén (ũ) tãpér mág ri ke, kãgnó téj gy ri ke ti nĩ, nén (ũ) krỹg ja tũ ri ke ti nĩ, Topẽ tỹ ěg kren han mũ tĩ. Hã kỹ ěg tóg vēsóg ki to jykrén kãn ke tũ nĩ. ¹⁹ Cristo vĩ ěg to há tãvĩ nĩ, tag to jykrén kãn ke tũ ěg tóg nĩ gé. Kỹ sóg Topẽ mỹ: “ha ag mỹ tag kãmén,” he tĩ, ājag tỹ ti hã tỹ krĩn kỹ nỹtĩ jé.

²⁰ Ha vé, Topẽ hã ne tar tãvĩ nĩ!. Hã kỹ tóg ěg tỹ ti mỹ nén (ũ) to vĩn kỹ (tóg) ěg tỹ ti mỹ nén (ũ) to vĩ

mũ ẽn kãfór han ki kanhró nĩ. Kĩ tóg ẽg tỹ nén (ũ) to jykrén mũ kãfór han ki kanhró nĩ gé. ²¹ Kĩ ẽg tóg ti hã mỹ vĩ há han ke mũ, ẽg tỹ ti ki ge kũ nỹtĩn kũ, ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kũ nỹtĩn kũ. Ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han vĩ tũ' henh ke tũ nĩ. Hã vễ.

4

Ẽg tỹ Cristo mré tỹ ãn pir nỹtĩ

¹ Kĩ sóg ăjag jyvẽn sór mũ ha. Se kũ inh jé nĩ, ẽg Senhor tugrĩn, kũ sóg ăjag jyvẽn sór mũ. Mũ há han sórmnĩ. Topẽ vĩ ăjag kuprẽg, kũ ăjag tỹ vễnh jykre há han ke hã to vãsãn nĩ. ² Ăjag régre to: “ti kãfór vĩ tỹ inh nĩ,” he sór tũg nĩ. Jagnẽ mỹ koměr hã vĩmnĩ. Jagnẽ to fe nỹtĩmnĩ. Jagnẽ to há nỹtĩmnĩ. Jagnẽ ajudar hemnĩ. ³ Topẽ kuprĩg vĩ tỹ ãn pir nĩ, kũ tóg ăjag mỹ vễnh jykre pir nĩm tĩ. Vãsãn nĩ, ăjag tỹ vễnh jykre pir ẽn hã han jé, ăjag tỹ krĩ kuprã nỹtĩn jé. ⁴ Topẽ kuprĩg pir ẽn vĩ tỹ ẽg kar jagrẽ nĩ, kũ ẽg kar vĩ tỹ Cristo há ri ke nỹtĩ, jãvo tóg tỹ ẽg krĩ ri ke nĩ, Cristo ti. Ẽg kar mỹ ti nén ù há han ke mũ, jagnẽ ri ke, ti tỹ ẽg kuprẽg kũ. ⁵ Kũ ẽg Senhor vĩ tỹ ãn pir nĩ gé. Ẽg kar vĩ ti ki ge kũ nỹtĩ. Ti jiji hã tỹ ẽg kygpe kũ nỹtĩ gé. ⁶ Ẽg jóg tỹ Topẽ vĩ tỹ ãn pir nĩ gé, ẽg kar jóg ti. Ti hã ne tỹ vễnh kar krĩg mỹ ke nĩ'. Ẽg kar tỹ tóg ã tỹ ãn han sór mũ ẽn han tĩ, kũ tóg ẽg kãkã nĩ gé, ẽg jóg ti.

⁷ Cristo vĩ ẽg tar han tĩ gé, ẽg kar, ti rãnrãj to. Û mỹ tóg vễnh rãnrãj ù nĩm', nĩm' he tĩ. ⁸ Hã kũ tag tóg rán kũ nĩ, ha mẽ: “ti tỹ kanhkã ra tãpry kũ tóg ãn sigse kũ nỹtĩ ẽn ag tatĩn vyr. Kũ tóg ẽprã ke ag

tar han mũ gé, ag tỹ ti rãnrãj han ke to,” he ja tóg nĩgtĩ, Tope vĩ rán ki.

⁹ Ha vé, ti tãpry kỹ tóg ã tỹ kanhkã ra tĩg ke to hã tóg tére ja nĩ gé, êprã. ¹⁰ Ûn tére mũ ên vỹ tãpry mãn ja nĩ gé, kỹ tóg kanhkã pátén kỹ tĩ mũ sir. Kanhkã pátén kỹ tóg kanhkã kri nĩ nĩ sir. Kanhkã kri nĩn kỹ tóg nén (ũ) kar ki kanhró nĩ sir, ti tỹ êmã kar vég nĩn kỹ. ¹¹ Ti hã ne ã rãnrãj kar to êg tar han tĩ'. Û ag vin kỹ tóg ag tỹ apóstolo hyn han. Û tỹ tóg ti tỹ êg jyvên tĩ nĩnh ke han. Û mỹ tóg: “ũ tỹ inh vĩ mẽ ja tũ ag mỹ inh vĩ tónh tĩg nĩ,” he mũ. Û tỹ tóg igreja krêm pã'i han, ù mỹ tóg: “ũ tỹ igreja krêm vènh mãn tĩ ag mỹ inh vĩ kãmén nĩ,” he mũ gé. ¹² Tag to tóg êg tar han tĩ, êg tỹ jagnê tar han jé sir, ti rãnrãj to, êg tỹ tỹ ti jãvy nỹtĩn kỹ, ti ve fag ke gé. Êg tỹ êg rãnrãj tag ki króm kỹ Cristo há ên vỹ tar pẽ nĩ ha, êg tỹ tỹ ti há nỹtĩn kỹ. ¹³ Ti tỹ êg kar tỹ vènh jykre pir han mũ ve sór vè, êg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ, êg tỹ Topẽ kósín ki kanhró nỹtĩn kỹ. Kỹ êg kar vỹ êg rãnrãj to tar nỹtĩ sir, êg tỹ jagnê mré tỹ ùn pir nỹtĩn kỹ. Kỹ êg Cristo tỹ êprã ke jykre kãfór nĩ ên ri ke nỹtĩ sir, kỹ êg tóg komêr hã ti tỹ nén kar han mũ mré ti tỹ nén to jykren mũ ki kanhrãn kãn ke mũ gé sir, kỹ êg tóg ùn sanh há kanhró ri ke nỹtĩ sir.

¹⁴ Êg tỹ gĩr ri ke nỹtĩn kỹ tóg ti mỹ há tũ nĩ. Gĩr ag ne ki kagtĩg nỹtĩ'. Kỹ ag tóg, ag tỹ nén ù mẽ kỹ ag tóg kãnhmar nén ù nón tĩ', nén ù nón tĩ', he' he tĩ. Êg tỹ ti vĩ to gĩr tỹ ki kagtĩg ên ri ke nỹtĩn kỹ tóg êg tỹ ùn ón mũ vĩ kri nĩm ja há (tóg) tĩ, êg tỹ ki kagtĩg nỹtĩn kỹ. Û ag tóg Topẽ vĩ to ón tĩ. Ag tỹ êg tỹ ãjag mré kygnê han sór vè. Vĩ há nĩ ve ag tóg nỹtĩ, kỹ tóg êg tỹ ag vĩ

kri fi ja há tĩ sir. ¹⁵ Kĩ tóg há tĩnh mũ, ěg tỹ Topě tỹ ki hã tó mũ ěn hã han kỹ. Kĩ ěg tóg jagně to há tãvĩ nỹtĩnh mũ gé. Hã tỹ ěg tar nỹtĩnh mũ. Ti ki mog ri ke vĕ sir, ti tỹ tỹ ěg kri nĩ nĩn kỹ, Cristo ti. ¹⁶ Ěg tỹ tỹ ti mré ke nỹtĩn kỹ ěg tóg tỹ ti há tỹ tỹ ũn pir ěn ri ke nỹtĩ. Ěg kar vỹ rãnrãj ke mũ, ěg tỹ ti jykre pir to tar nỹtĩ jé. Ěg kar vỹ tỹ jagně mré ke nỹtĩ. Ěg kar tỹ Topě tỹ ěg mỹ nén nĩm ja ěn to vãsãnsãn kỹ ěg tóg ũn sanh há tar ri ke nỹtĩ sir. Mog jé ěg tóg ke mũ, ěg tỹ jagně to há nỹtĩn kỹ.

Cristo tỹ ěg mỹ vĕnh jykre tãg nĩm

¹⁷ Kĩ sóg ãjag jyvĕn sór mũ, ěg Senhor tỹ inh mỹ: “ha ag jyvĕn,” hen kỹ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ: “ũ tỹ Topě ki kagtĩg ag jykre han sór tũg nĩ,” he mũ. Kórég ti nỹ, ag jykre ti, mỹr. Ag tỹ vĕsóg ki nén to jykrén mũ ěn hã han ag tóg tĩ. ¹⁸ Kutỹ mĩ ag mũgtĩ, ki kagtĩg ag nỹtĩ. Hã ra ag tóg ki kanhrãn sór tũ nĩ gé. Hã kỹ ag tóg Topě tỹ ěg mỹ vĕnh jykre nĩm ěn ki kagtĩg nỹtĩ. ¹⁹ Kĩ ag tóg vĕnh jykre há to é he tĩ. Mỹ'ãg vãnh ag nỹtĩ. Ag vĕnh kavĕnh vỹ ag mỹ há tĩ. Vĕnh jykre kórég tỹ ag kókég mũ ra tóg ag mỹ sér tĩgtĩ, kỹ ag tóg to krónh ke jãvãnh nỹtĩ. Ke tũg nĩ, ag jãvo.

²⁰ Cristo jykre vỹ ge tũ nĩgtĩ, ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. ²¹ Ti kãme ki kanhró kar ãjag nỹtĩ ha, ti jykre ke gé. Ĥjag mỹ ag tóg kãmén kãn, Jesus jykre ti, ěg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ nén han ke mũ ěn ti. ²² Ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ěg tóg ěg tỹ vãsỹ nén han ja ěn ri ke han mãn ke tũ nĩ ha. Tag mẽ ãjag huri. Ĥjag jykre si ěn tovãnh kãn jé ãjag tóg ke mũ. Ĥjag tỹ ãjag jykre si jagma mũn kỹ ãjag tóg ãjag tỹ nén to ěn mũ ěn hã han mũ ja nĩgtĩ ver. Hã ra ěg tóg tag hã to ter ke

mũ. ²³ Kÿ Topẽ mÿ to vïmnĩ, ti tÿ ãjag mÿ ãjag jykre kurynh kãn jé, ti tÿ ãjag fe jãnhkrig jé. ²⁴ Vẽnh jykre tãg hã han sórmnĩ, Topẽ tÿ ãg mÿ vẽn h jykre tãg nĩm mũ ên ti. Kÿ ãg tóg ti ri ke nÿtĩnh mũ, kuryj ãg nÿtĩnh mũ ha, há ãg nÿtĩnh mũ, ti há ri ke. Kÿ ãg vẽn vĩ há hã han ke mũ.

²⁵ Hã kÿ jagnẽ mÿ ón mãn tũg nĩ. Ki hã tómnĩ, jagnẽ mÿ. Jagnẽ mré ke vÿ tÿ ãg nÿtĩ, ãg tÿ Cristo há ri ke nÿtĩn kÿ. ²⁶ ãjag fe tÿ gÿm ke mũ ra Topẽ vĩ mranh tũg nĩ. ãjag tÿ jagnẽ to jũ nÿtĩn kÿ kurã ù jãvãnh sór tũg nĩ. Kutyg ke to hã tÿ há' hemnĩ. ²⁷ Japo tÿ ãjag krĩn sór mũ ra ti vĩ jẽmẽ tũg nĩ. ²⁸ Vãsÿ ãjag kãmĩ ù vÿ ù tÿ nén ù pigju (ka)mẽ ja nĩgtĩ. Kÿ ên han mãn tũg nĩ. ãjag rãnrãj nón ãjag mũnh ke mũ ùri. ãjag nĩgẽ tÿ nén ù há han nĩ, ãjag tÿ ãjag rãnrãj to nén (ũ) kar ve jé. To vãsãn nĩ, ti tÿ ãjag mÿ kén jé, ãjag tÿ ãjag tÿ nén ù tÿ ùn jagãgtar ag jagãgtãn jé.

²⁹ Vẽn h vĩ kórég tó sór tũg nĩ. Nén ù há hã tÿ vémén nĩ, ãjag tÿ ãjag vĩ tÿ jagnẽ tar han jé, ãjag tÿ jagnẽ jykre kurynh jé.

³⁰ Topẽ kuprĩg fe kaj han sór tũg nĩ gé. Topẽ vÿ ãg mÿ ã kuprĩg jẽnẽ, ti tÿ hã tugrĩn ãg nĩgÿg jé, ãg krenkren ke to. Ti tÿ tÿ ãg jagrẽ nĩn kÿ ãg tóg ki kanhró nÿtĩ, ãg tÿ Topẽ tÿ ãg krenkren han ke kurã ên tá krÿg mũn ki. ³¹ Jagnẽ to jykrén kónãn tũg nĩ. Jagnẽ to krĩ rÿ han tũg nĩ. ãjag fe tÿ gÿm ke (ka)mẽ nÿtĩ tũg nĩ. Féfén tũg nĩ. Jagnẽ to vĩ kónãn tũg nĩ. Vẽn h jykre pãno tovãnh kãn nĩ. ³² Jagnẽ to vĩ há han nĩ. Jagnẽ mÿ komẽr hã vïmnĩ. Jagnẽ mÿ vẽn h pãte fón nĩ, Topẽ tÿ Cristo tugrĩn ãg mÿ vẽn h pãte fón ja ri kén.

5

Ĕg jykre tãg

¹ Topě tỹ věnh jykre han tĩ ěn hã han nĩ, ãjag tỹ tỹ ti fe nỹtĩn kỹ, ti krě. ² Jagně to há kar nỹtĩmnĩ, Cristo tỹ ěg to há nĩ ri ke. Ĕg jagfy tóg věnh fěg. Ĕg tỹ Topě mỹ nén (ũ) pũn ri ke ti nĩ, ti tỹ ěg jagfy věnh fěg mũ ěn ti. Topě mỹ nén ger há pũr ri ke ti nĩ, kỹ tóg Topě mỹ há tĩ sir.

³ Topě tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Hã kỹ věnh jykre pãno tỹ vēmén sór tũg nĩ, ãjag tỹ han sór tũ nĩ jé. Ĕg prũ tũ mré nỹ, ěg mén tũ mré nỹ, tỹ vēmén sór tũg nĩ, ãjag tỹ nén e hã tỹ vãsãn (ka)mě tỹ vēmén sór tũg nĩ gé. ⁴ Kỹ jagně mỹ vĩ kónãn tũg nĩ, jagně to vĩ kónãn tũg nĩ gé. Fagrĩnh mỹ vĩ tũg nĩ gé. Nén ũ kavėj tỹ vēmén tũg nĩ gé. Ĕg tỹ tag tó kỹn pi(jé) há nĩ', ěg tỹ tỹ Topě krě nỹtĩn kỹ. Ĕg tỹ nén tónh ken hã vē, ha mẽ: “ã tỹ inh mỹ nén jěněg mũ kar tóg inh mỹ há nỹtĩ,” he jé ěg tóg ke mũ, Topě mỹ agradecer hen kỹ. ⁵ Tag to jykren, ha mẽ: ũ tỹ ã prũ tũ fi mré nỹ mũ ěn, ũ fi tỹ ã mén tũ mré nỹ mũ ěn fi pi(jé) Cristo tỹ tỹ ěg pã'i nĩ venh ke mũ'. ũ tỹ ã tỹ nén e hã tỹ vãsãn mũ ěn pi(jé) venh ke mũ'. Ĕg tỹ věnh kãggrá to jãn ěn ri ke ti nĩ, ěg tỹ ěg tỹ nén e hã tỹ vãsãn mũ ěn ti. ũ tỹ ge pi(jé) Cristo venh ke mũ', Cristo tỹ tỹ ěg pã'i nĩ ěn ti.

⁶ ũ tóg ón kỹ ãjag mỹ věnh vĩ há tó sór tĩ. ũ tỹ ge vĩ jěmě tũg nĩ, ke tũ nĩ mũ ra Topě tóg ãjag to jũnh ke mũ. Ti vĩ mranh vē mỹr, kỹ tóg ũ tỹ ge to jũnh ke mũ. ⁷ Hã kỹ ag vĩ jěmě sór tũg nĩ. ⁸ Vãsỹ ãjag tóg věnh jykre ki kuty hã han ja nĩgtĩ gé. Hã ra Topě tóg ãjag mỹ věnh jykre ki kurã ěn nĩm, ãjag tỹ ti ki gen

kỹ. Kỹ vãnh jykre ki kurã tag hã han sórmnĩ. ⁹ Ëg tỹ vãnh jykre ki kurã hã han kỹ ãg tóg jagnẽ mỹ vĩ há han ke mũ, vãnh jykre kuryj. Ki hã tó jé ãg tóg ke mũ gé, jagnẽ mỹ. ¹⁰ Vãnh jykre tỹ ãg Senhor mỹ há nỹ ãn hã han sórmnĩ. Ën hã to jykrén mág nĩ.

¹¹ Kejẽn ãjag tóg ù vég tĩ, hã ra tóg vãnh jykre ki kuty han tĩ. Kỹ ti mré han sór tũg nĩ. Ti mỹ: “kórég ti nĩ, tovãnh nĩ,” hemnĩ. ¹² Vãnh péju kỹ ag tóg han tĩ, vãnh jykre kórég ti. Ëg mỹ'a tóg tĩ, ãg tỹ ag tỹ nén han tĩ ãn ve kỹ. ¹³ Kejẽn tóg ag tỹ nén han mũ kri kurãg tĩ, kỹ tóg ve há tũgtĩ, ag tỹ nén han mũ ti. Kurã ki ãg tóg ti kórég nĩ ãn vég tĩ. ¹⁴ Kỹ tóg há nĩ ha, ãg tỹ vãnh jykre kórég to: kórég ti nĩ, hen kỹ. Kỹ ãg tóg tovãnh sór ke mũ. Hã kỹ ãg tóg tag tó tĩ, ha mẽ: “Topẽ vĩ mranh sór mãn tũg nĩ. Nũgme ki kutẽ sór mãn tũg nĩ. Kỹ Cristo vỹ ã mỹ jẽngrẽ han ke mũ,” he ãg tóg tĩ, ãg jãn kỹ.

¹⁵ ãjag tỹ nén han mũ to jykrén nĩ. Krĩ tũ nĩ sór tũg nĩ, vãnh jykre há ki vãnh kanhrãn kỹ mũmnĩ. ¹⁶ Kurã kren tũg sórmnĩ. Nén ù jagy ve jé ãg tóg ke mũ, hã kỹ tóg há tĩ, ãg tỹ kurã kren tũ nĩn kỹ. ¹⁷ Ëg Senhor vỹ ãg tỹ nén ù há han mũ ve sór tĩ. Kỹ ti tỹ nén (ũ) ve sór mũ tag hã to jykrén nĩ, ãjag tỹ tag hã han jé.

¹⁸ Vinho tỹ vėsén tũg nĩ, tỹ vãnh pẽnman tũg nĩ. Vãnh jykre kórég vẽ, ãg tỹ nén ù fa tỹ vėsén mũ ti, tỹ vãnh pẽnman mũ ti. Tope kuprĩg tỹ ãg fãn tag hã ne há nĩ'. ¹⁹ Jagnẽ mré vēmén kỹ Topẽ tỹ jãn nĩ, ti jé tómnĩ, ãg Senhor jé ti. Ti kuprĩg vỹ ãg kanhrãn tĩ gé, ãg tỹ ãg Senhor mỹ nén tó sór mũ to, ãg tỹ ti tỹ jãn há han jé. Ëg tỹ ti mỹ: “há kar ti nĩ,” henh ke vẽ gé. ²⁰ Ëg jóg tỹ Topẽ mỹ ãg tóg tónh ke mũ, ti hã mỹ ãg

tóg: “ã tỹ ãg mỹ nén ven mũ vỹ há kar nỹtĩ,” henh ke mũ, ãg tỹ ãg Senhor tỹ Jesus Cristo jyjy tón kỹ.

²¹ ãg tỹ Cristo kamãg kỹ tóg há tĩ, kỹ tóg ãg tỹ jagnẽ jykre mũ mũn kỹ (tóg) há tĩ gé, ãg tỹ tỹ ti mré ke nỹtĩn kỹ.

Û tỹ jagnẽ mré nỹtĩ fag jykre

²² Ûn týtá fag jé ãjag mén ag jykre mũ mũjãg. Fag mỹ tóg ãg Senhor ri ke nĩ, fag mén ti. ²³ Fi krĩ vë, fi mén ti. Cristo vỹ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ kar ag kri ke nĩ, kỹ ãg tóg tỹ ti há ri ke nỹtĩ, ti tỹ ãg kren han kỹ.

²⁴ Hã kỹ ãg tóg tỹ ti krãm ke nỹtĩ, Cristo krãm ke. Ge ti nĩgtĩ, ùn týtá fag jykre ti. Fag mén krãm ke vỹ tỹ fag nỹtĩ, fag tỹ ãjag mén vĩ han jé.

²⁵ Kỹ sóg fag mén ag mỹ tag tó sór mũ gé. ãjag prũ to há tãvĩ nỹtĩmĩ. Cristo vỹ ãg to há nĩ, ãg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. ãg jagfy tóg vënh fãg, ²⁶ ãg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé. Kỹ tóg ãg kykũnh, goj tỹ ãg kygpe kỹ, ti vĩ tỹ ke gé.

²⁷ Ti tỹ ãg há nỹtĩ ve sór vë, ãg tỹ vënhmỹ nỹtĩnh ke tũ vë, ãg kaga ri ke nỹtĩnh ke tũ vë, ãg kórég nỹtĩnh ke tũ vë gé, ãg sĩnvĩ tãvĩ nỹtĩnh ke vë, ãg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. Cristo prũnh ke ri ke vỹ tỹ ãg nỹtĩ.

²⁸ Tag ri ke han nĩ, ãjag prũ tỹ. Fag to há nỹtĩmĩ. “Inh há ri ke vỹ tỹ fi nĩ,” hemnĩ, fag to. Û tỹ ã prũ fi to há nĩn kỹ tóg vëso há nĩ sir. ²⁹ Vënh ki rĩr há han ãg tóg tĩ, jãg ãg tóg tĩ, ãg tar nỹtĩ jé. ãg pi(jé) vënh kókén sór tĩ'. Cristo vỹ ãg tỹ ge tĩ gé. ãg ki rĩr há han tóg tĩ gé. ³⁰ Ti há vỹ tỹ ãg nỹtĩ, ãg kar, ãg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

³¹ Tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ùn gré tóg ã prũ fi to ã panh ré kỹ tĩ mũ, ã mỹnh fi ré kỹ ke gé. ã prũ fi mré tóg tĩnh mũ. Fi mré tóg tỹ ùn pĩr nĩ sir, ti prũ fi

mré,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ rán ki. ³² Tag vỹ tỹ nén ù sĩnvĩ pẽ nĩ. Kĩ tóg Cristo to rán kũ nĩ gé, ti tỹ ù tỹ ti ki ge kũ nỹtĩ ag mré tỹ ùn pir nĩn kũ. ³³ Hã ra tóg ãg mỹ rán kũ nĩ gé, ãg tỹ ãg prũ fag to há nỹtĩ jé, ãg tỹ vẽn ki rĩr há han mũ tag ri ke. Kũ tóg fag mỹ rán kũ nĩ gé, fag tỹ ãjag mén vĩ kũ jémẽn jé.

6

Ëg han mũ fag to vẽn jykre

¹ Kũ sóg ãjag krẽ mỹ tag tó mũ, ha mẽ. “Ãjag han mũ fag vĩ kri fimnĩ,” he sóg mũ, ag mỹ. Há ti nĩ, ãg Senhor jykren ha vẽ. ² ãjag han mũ fag kamẽg nĩ. Topẽ tỹ ãg mỹ tag tó kũ tóg ãg mỹ nén ù há tó mũ gé, hã vỹ: ³ “ã han mũ fag kamẽg nĩ, ã tỹ tĩg há han jé, ã tỹ ga kri tĩg mág han jé,” he ja tóg nĩ, Topẽ ti.

⁴ Kũ sóg ùn sanh ag mỹ: “ãjag krẽ mỹ vĩ tar pẽ han tũg nĩ, ag tỹ ãjag to jũ tũ nĩ jé,” he mũ gé. ãjag krẽ jyvẽn nĩ, ag mỹ ãg Senhor jykre kãmén nĩ, ag tỹ mũ mũn jé.

Camarada ag tỹ ãjag patrão mré nỹtĩ jykre

⁵ ãjag kãmĩ ù ag tóg patrão krẽm nỹtĩ gé, fagrĩnh mỹ ti mỹ ti rãnrãj han tĩn kũ. ãjag patrão vĩ kri fimnĩ. Ti kamẽg nĩ, ti to jũrn kemnĩ. Ti rãnrãj ki rĩr há han nĩ, ãjag tỹ Cristo rãnrãj ki rĩr tĩ ãn ri ke. ⁶ ù tóg kejẽn ti patrão tỹ ti mỹ vĩ há han hã jé (tóg) ti patrão tũ ki rĩr tĩ, ón kũ. Tag han tũg nĩ. ãjag patrão tũ ki rĩr pẽ han nĩ, ãjag tỹ tỹ Cristo camarada nỹtĩn kũ, Topẽ jykre tỹ ãjag mỹ sér nĩn kũ. ⁷ ãjag patrão rãnrãj ki rĩr kũ mỹ sér nỹtĩmnĩ. ãjag tỹ ãg Senhor rãnrãj ki rĩr vẽ, ãjag tỹ ãjag patrão rãnrãj ki rĩr kũ. ⁸ Ha vé, ãg tỹ nén ù há han kũ ãg tóg ti kaja venh ke

mũ, kanhkã tá. Ëg Senhor vỹ ãg mỹ ti kaja ven ke mũ, ti camarada ag mỹ, ag patrão mỹ ke gé, ti ki ge kỹ nỹtĩ kar ag mỹ.

⁹ ãjag kãmĩ ù vỹ tỹ patrão nỹtĩ, kỹ ãjag camarada vỹ nỹtĩ, ãjag krêm. Ag to há nỹtĩmnĩ. Ag mỹ vỹ kónãn tũg nĩ. Ëg Senhor vỹ kanhkã tá nĩ. ãjag pã'i vễ, ãjag camarada pã'i vễ gé hã ra, ù tỹ kanhkã tá nĩ ti. Ti mỹ ãg tóg tỹ ùn pir nỹtĩ, tag ki ùn mág mré ùn kãsir ag.

Topẽ tỹ ãg tỹ Japo katõ vãsãnsãn jafã vin sór

¹⁰ Kỹ sóg ãjag mỹ tag tó sór mũ gé ver, ha mẽ. Ëg Senhor ki ge kỹ nỹtĩ to tar nỹtĩmnĩ. Tar ti nĩ, kỹ tóg ãg tar han ki kanhró nĩ gé. ¹¹⁻¹² Tag ki ãg vễnh génh han tĩ, ãg tỹ Japo kato vãsãnsãn kỹ nỹtĩn kỹ. Hã ra Topẽ tóg ãg mỹ ãg tỹ ti kato vãsãnsãn jafã nĩm tĩ. Kỹ mãn nĩ, Topẽ tỹ ãg mỹ ti kato vãsãnsãn jafã nĩm mũ ên ti, kỹ Japo tóg ãg tỹ hẽ ri kenh ke tũ nĩ. Tar jé ãg tóg ke mũ ha. Ëg pi(jé) ãprã ke ag kato vãsãnsãn tĩ', ãg pi(jé) ãg mré ke ag kato vãsãnsãn tĩ'. Pã'i ag nỹtĩ, ù tỹ ãg kato vãsãnsãn mũ ag, hã ra ãg tóg ag vễg tũ nĩgtĩ. Kutỹ tân ag vễ, ga to pã'i ag vễ gé. Kanhkã krêm ag ãmã nỹtĩ gé. Kórég kar ag nỹtĩ. ¹³ Kỹ mãn kãn nĩ, Topẽ tỹ ãg mỹ nén tỹ ag kato vãsãnsãn jafã vin sór mũ ên ti, ãjag tỹ ag kato vãsãnsãn to tar nỹtĩ jé. Kejẽn ag tóg ãg kato vãsãn mág han ke mũ. Kurã ên kã ag tóg ãg tỹ hẽ ri kenh ke tũ nĩ, Topẽ tỹ ãg tar han kỹ, ti tỹ ãg mỹ ãg tỹ ag kato vãsãnsãn jafã ên vin kỹ.

¹⁴ Hã kỹ tar nỹtĩmnĩ. Ëg Senhor vỹ ón vãnh nĩ. Ti ón vãnh vỹ ãg vễsóg fĩn ja mág ri ke nĩ. Tỹ vễsóg fĩn ri ke han nĩ, ti ón vãnh ri ke han to ken hã vễ. Vễnh jykre kuryj vỹ tỹ soldado tỹ camisa tỹ ferro ri ke

nĩ. Ęn tu ri ke han nĩ, vėnh jykre kuryj han to ken hã vė. ¹⁵ Ęg tỹ Topė vĩ sér tó sór mũ vỹ ěg pėn né, ěg pėn to ró ri ke nĩ, ěg tỹ vėnh kar mũ Topė tỹ ěg krĩ kuprãg ke mũ tónh ke mũ tag ti. Ęn rĩnh ri ke han nĩ, vėnh kar mũ Topė vĩ kãmén to ken hã vė. ¹⁶ Ęg tỹ ti ki rã kỹ tóg soldado tỹ vėjy ven jafã ma tĩ ěn ri ke nĩ. Satanás tỹ ěg kato vãsãn kỹ tóg ti tỹ no tỹ ěg to pėg grug ri ke nĩ. Ęg tỹ vėjy ven jafã tỹ vėjy ven kỹ tóg tỹ nhyn ke tĩ, ti no gru ěn tỹ. Ęg tỹ Jesus ki rã to ken hã vė. ¹⁷ Ęg kren han ke vỹ soldado sãpe ri ke nĩ, sãpe tỹ ferro ěn ri ke. Kỹ Topė vĩ vỹ rógro ri ke nĩ gé. Topė kuprĩg vỹ ěg mũ kãmén tĩ', Topė vĩ ti. Topė tỹ ěg mũ Japo kato vãsãnsãn jafã vin ke mũn hã vė. ¹⁸ Kỹ Topė mré vėmén nĩ gé, ti mũ nén kar to vĩmnĩ. Ti kuprĩg vỹ ěg jagfy vĩ tĩ gé. Topė mré vĩ to krónh ke tũg nĩ. Ęg tỹ to krónh ken kỹ tóg ěg nũr ri ke nĩ sir. Ke tũg nĩ. Ęg mré ti ki ge kỹ nỹtĩ kar to vĩmnĩ. ¹⁹ Kỹ inh jagfy ti mré vėmén nĩ gé. Topė vĩ tó sóg tĩ. Kỹ inh mré to vĩmnĩ, sỹ tó há han jé, isỹ inh kato vãsãnsãn mũ ag kamėg tũ nĩ jé, isỹ vėnh kar mũ Topė tỹ nén han sór mũ ěn kãmén há han jé, vėnh vĩ sér ěn. ²⁰ Topė vỹ inh mũ tag nĩm ja nĩ, sỹ han jé, hã ra sóg ver se kỹ jė. Kỹ tóg sỹ ag kamėg tũ nĩnh há tĩ, sỹ Jesus kãme tó kãn jé, sỹ ti tỹ inh mũ: “ha ag mũ kãmén,” he mũ tag tó kãn jé.

Paulo tỹ Tíquico jėnėnh ke

²¹ Kỹ tóg inh mũ há tĩ, ãjag tỹ isỹ nén ve ja tag mẽ kãn jé, isỹ nén han mũ mré hã. Hã jé sóg ãjag mũ Tíquico ti jėnėnh ke mũ. Ęg régre ũ vė gé, iso há tavĩ ti nĩ, Tíquico ti. Ęg Senhor rãnhrãj han ti tĩ, ti to krónh ke tũ ti nĩgtĩ. ²² Ti hã vỹ ãjag mũ inh kãmén

ke mũ, ti tỹ ãjag fe tỹ há' he jé. Hã jé sóg ti jẽnẽnh ke mũ.

²³ Ëg jóg tỹ Topẽ jé ãjag krĩ kuprãg, ãg régre kar ag mré hã. Ti jé ãjag tỹ jagnẽ to há kar han. Ti jé ãjag tỹ ti ki rã há han, ãg jóg tỹ Topẽ ti, ãg Senhor tỹ Jesus Cristo ti ke gé. ²⁴ Topẽ jé ãjag tar han, ù tỹ ãg Senhor tỹ Jesus Cristo to há nỹtĩ ag kar, kỹ tóg tũ' he jãvãnh nĩ, ãg tỹ ti to há nỹtĩ ti.

Hã vẽ.

Topẽ vĩ rá **New Testament in Kaingang (BR:kgp:Kaingang)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaingang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaingang

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
16af52c8-0e45-5e91-b36c-cd314d36d7fc